

**Posudek oponenta
na diplomovou práci Kateřiny Jizbové
na téma:**

Zaměstnávání osob po výkonu trestu odnětí svobody v sociálních podnicích

Předložená diplomová práce se zabývá zaměstnáváním osob po výkonu trestu odnětí svobody v sociálních podnicích, což je téma velmi aktuální s ohledem na současnou situaci v oblasti postpenitenciární péče a obecně i problematiku významu zaměstnání v oblasti podpory desistence a reintegrace osob po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, které lze dále dle obsahu rozdělit na teoretickou část a empirickou část. Práce též obsahuje úvod, závěr, seznam použité literatury, zkratk a grafů, přílohy a velmi stručné abstrakty v českém a anglickém jazyce. V teoretické části se diplomantka věnuje vymezení základních pojmů, které se týkají sociálních podniků a jejich charakteristik. V další kapitole popisuje základní charakteristiky a problémy, které souvisejí s uvězněním, včetně dopadů na možnosti uplatnění propuštěných osob na trhu práce. Dále se věnuje problematice propuštěných osob v sociálních podnicích v ČR a v zahraničí. Kladně lze hodnotit, že v zásadě zachytila všechny základní problémy, kterým čelí odsouzení po propuštění a zároveň poukázala na význam zaměstnání v procesu reintegrace a desistence jedince. Popsala též, ne příliš uspokojivou, aktuální situaci v ČR, která se týká této cílové skupiny v oblasti zaměstnávání v sociálních podnicích, což zároveň vhodně doplnila inspirativními poznatky o zkušenostech v některých vybraných zemích v zahraničí. V empirické části se pak zaměřila prostřednictvím expertního dotazníkového šetření na zkušenosti, názory a postoje k problematice zaměstnávání osob po výkonu trestu odnětí svobody v sociálních podnicích, a to prostřednictvím online dotazníku. Zvolená metodologie výzkumu je pečlivě popsána a diplomantka zároveň poukazuje na limity spojené se zvolenou výzkumnou technikou. S vědomím těchto limitů i toho, že návratnost dotazníků nebyla příliš vysoká, je třeba přesto ocenit, že se jí podařilo získat poměrně velký počet odpovědí expertů, kteří působí v oblasti sociálního podnikání. Získané poznatky pak v rámci empirické části poměrně přehledně popsala a zpracovala do grafů. Možná by chtělo jen důsledněji při popisu odpovědí z dotazníků vždy uvádět, že se jedná respondenty, resp. podniky, ve kterých působí respondenti, nikoli všechny dotázané podniky, např. na str. 48. Obecně lze shrnout, že se jí v rámci tohoto expertního šetření podařilo získat zajímavé informace, které mohou sloužit minimálně jako podklad pro další výzkum, jehož zaměření sama diplomantka v práci nastiňuje.

Obsah diplomové práce odpovídá zadanému tématu. Pokud jde o systematické zpracování práce, lze říct, že kapitoly na sebe logicky navazují a nepřekrývají se.

Z hlediska formulace otázek v dotazníku lze mít určité připomínky zejména v případě otázek, kde se ptá v jedné otázce současně na dvě věci – na to co komplikuje/zabraňuje, což je z hlediska vyhodnocení odpovědí určitý problém. Kromě toho např. u otázek, které jsou cíleny na nejvýznamnější faktory (negativní/pozitivní) by bylo asi vhodné omezit počet možných odpovědí, např. formou uveďte 3 nejvýznamnější. Nebo by možná bylo zajímavé konstruovat otázky u jednotlivých faktorů samostatně a zvolit vhodnou škálu. Také není zcela jasné, proč

byly podniky, které zaměstnávají osoby po výkonu trestu dotazovány, zda je negativním faktorem záznam v rejstříku trestů?

V rámci obhajoby by mohla diplomantka uvést, o co opírá tvrzení na str. 25, že dluhová problematika, představuje jeden z hlavních důvodů recidivy kriminálního chování.

Za diskutabilní je možné, i z hlediska charakteristik sociálního podnikání, které diplomantka v práci uvádí, považovat také zařazení nadací a nadačních fondů do kategorie sociálních podniků, jak uvádí diplomantka na str. 12.

Obecně lze říct, že se diplomantka v práci v dostatečné míře seznámila s odbornou literaturou a dalšími prameny a dobře zvládla také zpracovat výsledky expertního šetření. Co ovšem v práci, zejména v rámci diskuse (shrnutí) či závěru, chybí je celkové komplexnější zhodnocení zjištěných poznatků a případná formulace konkrétních návrhů, co by bylo např. do budoucna vhodné změnit. K tomu však bude mít diplomantka nepochybně prostor v rámci obhajoby.

Po formální stránce práce v zásadě splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Text je přehledně členěný. Po gramatické a stylistické stránce práce též nevykazuje závažnější nedostatky.

Diplomantka také vyznačovala prameny, z nichž čerpala pro zpracování své diplomové práce, tak, jak je to obvyklé při zpracování vědecké práce. Nicméně není zcela jasné, proč, když v textu využívá formy citace jméno-datum, v seznamu literatury jednotlivé prameny cituje tak, jako by používala formu odkazů poznámkami pod čarou. V případě citace právních předpisů, resp. jejich částí, je na místě odkazovat na konkrétní ustanovení přepisu, které cituje.

V návaznosti na výše uvedené lze říct, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. V případě, že bude úspěšně obhájena, navrhuji ji klasifikovat známkou velmi dobře, případně výborně.

V Praze, dne 27.8.2023

JUDr. Jana Hulmáková, Ph.D.